

Landbrug og kommuner - sådan opfatter vi hinanden!

Lone Søderkvist Kristensen

Lektor i Landskabsforvaltning, Skov &
Landskab, LIFE, Københavns Universitet

En undersøgelse af hvordan kommuner og landbrug kommunikerer med hinanden og hvad forudsætningerne er for en god kommunikation

Undersøgelsesramme:

En kvalitativ undersøgelse baseret på interview:

- 5 kommuner: Jammerbugt, Morsø, Norddjurs, Skive og Hjørring (endnu ikke interviewet)
- 4 landboforeninger: Agri-Nord, Landbo Nord, Landbo Limfjord, Djursland Landboforening

Hvad taler man med hinanden om og på hvilke niveauer?

Formelle 'møder'

Sagsbehandling: Husdyr, miljøtilsyn og anden lovgivning

Offentlige høringer og Grønne råd

Uformelle 'møder'

Møder mellem sagsbehandler fra begge sider: sagsbehandling

Møder mellem politikere og ledere samt udvalgte medarbejdere: Aktuelle emner

Projektsamarbejde

Om sagsbehandling - andet end husdyr

Kommunerne: Sagsbehandling i relation til Naturbeskyttelsesloven og Miljøtilsyn kører tilfredsstillende.

Kontakt hovedsagelig mellem landmand og kommune

Der er behov for at øge indsatsen for forbedre landmandens viden om natur

Landboforeninger: Få konflikt punkter. Principielle spørgsmål diskuteres og afklares på årlige/halvårlige møder

De eksisterende lovgivningsrammer er ikke befordrende for forvaltning af naturen - habitatdirektivet

Om sagsbehandling - husdyr

Kommunerne:

- Fortolkning af regelsættet
- Man modtager ikke de oplysninger, man beder om.

Landboforeningerne:

- Fortolkning af regelsættet
- Lange sagsbehandlingstider

Tidlig dialog vedrørende husdyrsager

Nævnes som en mulighed til at sikre en bedre og mere smidig sagsbehandling

Barrierer:

- Manglende åbenhed og tillid
- Manglende datagrundlag og gennemsigtighed i planlægningen

Tidlig dialog praktiseres nogle steder

Er man gearet til den kommunikation man har og skal have i fremtiden?

Både ja og nej:

- Ikke de store problem i den eksisterende organisering
- I begge lejre har man lavet omstruktureringer for at imødekomme nu- og fremtidige behov for kommunikation og helhedsorienteret sagsbehandling
- Ingen sager falder igennem - normalt
- For meget fokus på 'daglige problemer' og for lidt fokus på fremtiden, landbruget som erhverv og den stigende arealkonkurrence (dvs. væsentlige aspekter bliver ikke berørt i den nuværende kommunikation).
- Taksameter indførelse er et problem - flere aspekter

Hvordan ser man hinanden og hvordan tror man modparten ser en?

LR: Myndighed - om det er positivt eller negativt afhænger af konfliktniveauet, kommunens fremtrædelsesformen (serviceorienteret) og tilliden.

Kommunen: LR er landmandens advokat eller en professionel rådgiver der søger at sikre landmandens sag

Begge siger man kan være samarbejdspartner/sparringspartner

..... hvordan tror man modparten ser en?

LR tror at:

Man bliver opfattet som besværlig

En der prøver at finde løsninger

En der har en faglig ekspertise man kan bruge

En kompetent rådgiver der varetager landbrugets interesser i et godt demokratisk spil

En der taler landmandens sag på ærlige præmisser, men som gerne vil finde smuthuller, hvor regelsættet ikke er veldefineret

Kommunerne tror at ...

En irriterende og urimelige myndighed

Den kontrollerende myndig

Man er der for borgeren

Samarbejdspartner

Samarbejdsvillig

En god rådgiver

Den negative kommunikation - hvad går galt?

Kommunerne:

- Manglende leveringer af de ønskede oplysninger
- For meget diskussion af regelsættet og dets rimelighed
- Forsøg på gradbøjning af regelsættet.

Årsag:

- Kom: Manglende accept af de kommunale rammebetingelser
- LR: Tvivl om nødvendigheden af visse oplysninger

Den negative kommunikation - hvad går galt?

Landboforeningerne:

- langsom sagsbehandling
- ujævn sagsbehandling
- meget restriktiv sagsbehandling

Årsager:

- Manglende politik udmelding i forhold til landbrugserhvervet og dårlig kommunal ledelse giver uklare rammebetingelser for embedsværket.
- Klare udmeldinger om en restriktiv politik

Forudsætninger for den gode kommunikation

Kommunen har en klar holdning til, at man er et serviceorgan, hvor borgere og erhverv er i centrum og man har et kodeks for god adfærd i forhold til borgeren (Kom = LR)

Klare politiske holdninger til landbrugets position i kommunen og klare udmeldinger i forhold til, hvilken form for administrationspraksis man har i kommunen i relation til godkendelser af husdyrsager (LR/Kom)

Forventningsafstemning i forhold til sagsbehandling - dvs. tidshorisonten og proceduren skal være klar, evt. tidlig dialog så kommunen ved hvornår den får en ansøgning (Kom = LR) .

At der er en forståelse og respekt for hinandens rammebetingelser (Kom =LR)

Forudsætninger for den gode kommunikation

Uformelle snak, hvor man mødes ansigt til ansigt (Kom=LR)

Hurtig reaktion (LR/Kom)

At der er lille eller ingen politisk indblanding i sagsbehandlingen (Kom/LR)

At man viser landmanden, at man er interesseret i at finde den bedste løsning (Kom/LR)

Andre mødeflader end sagsbehandling synes generelt at medvirke til at fremme en positiv dialog mellem landbrug og kommune) (Kom).

Medarbejder egenskaber og den institutionelle ramme

- Erfarende medarbejder med sans for helheden (Kom),
- Ledelsesmæssig opbakning i vanskelige sager (Kom),
- Flad organisationsstruktur med stor selvstyring og kompetence (Kom/LR)
- Positiv og åben tilgang (LR/Kom)

Fremtidens udfordringer

Kommunerne:

- håndtering af de meget store landbrug - fra enkeltsagsbehandling til plan
- etablering af fællessprog vedrørende fremtiden for landbruget
- natur- og vandplanerne - et mere formaliseret samarbejde
- opretholdelse af den gode dialog selvom der kommer nye udfordringer
- skabe dialog der handler om mere end den almindelige sagsbehandling

Landbruget:

- landbruget som erhverv skal gøres til en mere synlig part i den kommunale udvikling
- formidling af de nye rammebetingelser til landmændene
- nye løsninger til håndtering af naturproblemerne.
- man skal blive mere professionelle
- synliggørelse af landbruget som en positiv part i udviklingen

Konklusioner:

- Interessekonflikter bliver ikke mindre i fremtiden - nye landspolitiske initiativer
 - fortsat behov for at have fokus på den 'gode' kommunikation
- Behov for klare rammer for landbruget ?
- Plads til forbedring i kommunikationen
 - Stereotype opfattelser af hinanden
 - Accept og forståelse af og for hinandens rammebetingelser
 - Opløftning af enkeltager til det politiske niveau
 - LR overspilning af deres rolle som landmanden advokat